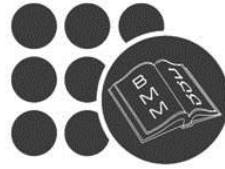

Moral Lessons from Creation

Beit Midrash Morasha
@ Arthur's Road
בית מדרש מורשה

Source 1: Bereishit 1:4

And God saw the light that it was good, and God separated between the light and between the darkness.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין
הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ:

Source 2: Rashi to Bereishit 1:6

Now why does it not say, "that it was good" on the second day? Because the work involving the water was not completed until the third day, although He commenced it on the second day, and an unfinished thing is not in its fullness and its goodness; and on the third day, when He completed the work involving the water and He commenced and completed another work, He repeated therein "that it was good" twice (sic): once for the completion of the work of the second day and once for the completion of the work of that [third] day. — [Gen. Rabbah 4:6]

מעל לרקיע: על הרקיע לא נאמר אלא מעל לרקיע,
לפי שהן תלויים באויר. ומפני מה לא נאמר כי טוב
ביום שני, לפי שלא נגמרה מלאכת המים עד יום
שלישי, והרי התחיל בה בשני, ודבר שלא נגמר אינו
במילואו ובטובו, ובשלישי שנגמרה מלאכת המים
והתחיל מלאכה אחרת וגמרה, כפל בו כי טוב שני
פעמים, אחד לגמור מלאכת השני ואחד לגמור
מלאכת היום

Source 3: Devarim 8:1 and Rashi there

All the commandment that I command you this day you shall keep to do, that you may live and multiply, and come and possess the land that the Lord swore to your forefathers.

כָּל הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אֶנְכִי מְצַוְךָ הַיּוֹם תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת לְמַעַן
תַּחְיוּ וְרַבִּיתֶם וּבִאתֶם אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
יְהוָה לְאֲבוֹתֵיכֶם:

Every commandment: [This is to be understood] according to its simple meaning. A midrashic explanation is ["the whole of the commandment... you shall keep"]: If you have started a mitzvah, finish it, because it is attributed only to the one who completes it, as it is said, "And the bones of Joseph, which the children of Israel had brought up from Egypt, they buried in Shechem" (Josh. 24:32). But did not Moses alone occupy himself with them to bring them up? [See Exod. 13:19.] However, since he did not complete the mitzvah [of burying the bones], and [the children of] Israel did, [this mitzvah] is accredited to their name. — [Tanchuma 6]

כל המצוה: כפשוטו. ומדרש אגדה אם התחלת
במצוה גמור אותה, שאינה נקראת המצוה אלא על
שם הגומרה, שנאמר (יהושע כד, לב) ואת עצמות
יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם,
והלא משה לבדו נתעסק בהם להעלותם, אלא לפי
שלא הספיק לגומרה וגמרוה ישראל, נקראת על שמם

Source 3: Vayikra 2:13 and Rashi there

And you shall salt every one of your meal offering sacrifices with salt, and you shall not omit the salt of your God's covenant from [being placed] upon your meal offerings. You shall offer salt on all your sacrifices.

וְכָל קֶרֶבֶן מִנְחֹתֶיךָ בְּמֶלַח תִּמְלַח וְלֹא תִשְׁכַּח מֶלַח בְּרִית
אֱלֹהֶיךָ מֵעַל מִנְחֹתֶיךָ עַל כָּל קֶרֶבֶנְךָ תִּקְרֵב מֶלַח:

the salt of [your God's] covenant: for there was a covenant made with salt since the six days of Creation, in that the lower waters were promised that they would be offered on the altar. [And how were they offered? In the form of] salt [which comes from water,] and in the water libations on the Festival [of Succoth].

מלח ברית: שהברית כרותה למלח מששת ימי
בראשית, שהובטחו המים התחתונים ליקרב במזבח
במלח, וניסוך המים בחג:

Source 4: Bereishit 1:11-12, 3:17 and Rashi to 1:11

11. And God said, "Let the earth sprout vegetation, seed yielding herbs and fruit trees producing fruit according to its kind in which its seed is found, on the earth," and it was so.

יֵא. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשָׂא הָאָרֶץ דְּשֵׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זָרַע עֵץ
פְּרִי עֵשֶׂה פְּרִי לְמִינֵהוּ אֲשֶׁר זָרְעוּ בוֹ עַל הָאָרֶץ וַיְהִי כֵן:

12. And the earth gave forth vegetation, seed yielding herbs according to its kind, and trees producing fruit, in which its seed is found, according to its kind, and God saw that it was good.

יב. וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דְּשֵׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זָרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֵשֶׂה
פְּרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ בוֹ לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב:

17. And to man He said, "Because you listened to your wife, and you ate from the tree from which I commanded you saying, 'You shall not eat of it,' cursed be the ground for your sake; with toil shall you eat of it all the days of your life.

fruit trees: That the taste of the tree should be like the taste of the fruit. It [the earth] did not do so, however, but "the earth gave forth, etc., trees producing fruit," but the trees themselves were not fruit. Therefore, when man was cursed because of his iniquity, it [the earth] too was punished for its iniquity (and was cursed-not in all editions). - [from Gen. Rabbah 5:9]

Source 5: Rav Kook – Orot HaTeshuva 6:7

From the beginning of creation it was appropriate that the taste of the tree would be the same as the taste of the fruit. All of the means that support a certain elevated general spiritual goal were fitting to be felt with a spiritual sense of the the same height and loftiness with which the goal is felt when we imagine it. But the nature of the earth, the meandering of life, and the weakness of spirituality when it is closed in physicality caused that only the taste of the fruit, of the final goal, ideal and primary, is tasted in its pleasantness and glory, but the branches that carry the fruit, with all of their nutrients to grow the fruit, because coarse and physical and lost their taste. This is the sin of the land, that because of it it was also cursed when Adam sinned. And every defect will eventually be corrected. Therefore we are clearly assured that the time will come when it will return to its original creation, and the taste of the tree will be like the taste of the fruit, because the land will do Teshuva for its sin, and the practical paths of life will not cause pressure on the light pleasantness of the light of the idea, which is supported in its path through appropriate means, that support it and bring it from potential into actuality. Teshuva itself, which causes to flow forth the inner spirit, which is sunk in the depths of lacking and is the opposite of the ideal goal, through giving the spirit to the spirit of righteousness, which is initially given in its depth, will give strength to the spirit of the ideal to tunnel through in force also in the sections of the many preparations, and from all of them will be tasted the taste of the shining goal, and person will no longer have to carry the disgrace of laziness in the way of true life.

Source 6: Bereishit 1:16 and Rashi there

16. And God made the two great luminaries: the great luminary to rule the day and the lesser luminary to rule the night, and the stars.

the two great luminaries: They were created equal, but the moon was made smaller because it brought charges and said, "It is impossible for two kings to use the same crown."

and the stars: Because He diminished the moon, He increased its hosts, to appease it. - [from Gen. Rabbah 46:4 and Chullin 60b] i.e., The stars serve as the entourage of the moon. When it comes out, they accompany it, and when it sets, they too set. [Gen. Rabbah ad loc.]

Source 7: Bereishit 1:20-22, 24 and Rashi to v 22

20. And God said, "Let the waters swarm a swarming of living creatures, and let fowl fly over the earth, across the expanse of the heavens."

יז. וְלָאָדָם אָמַר כִּי שְׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתְּךָ וְתָאֵכַל מִן הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ אֲרוּרָה הָאֲדָמָה בְּעִבְרֶיךָ בְּעִצְבוֹן וְתֹאכְלֶנָּה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ:

עץ פרי: שיהא טעם העץ כטעם הפרי, והיא לא עשתה כן, אלא (פסוק יב) ותוצא הארץ עץ עושה פרי, ולא העץ פרי, לפיכך כשנתקלל אדם על עונו נפקדה גם היא על עונו ונתקללה:

מתחלת הבריאה ראוי היה טעם העץ להיות גם הוא כטעם פריו. כל האמצעים המחזיקים איזו מגמה רוחנית גבוהה כללית ראויים היו להיות מוחשים בחוש נשמתי באותו הגבה והנעם, שעצם המגמה מורגשת בו כשאנו מציירים אותה. אבל טבע הארץ. התנוודדות החיים, ולאות הרוחניות כשהיא נסגרת במסגר הגופניות, גרם שרק טעמו של הפרי, של המגמה האחרונה, האידיאל הראשי, מורגש הוא בנעמו והדרו, אבל העצים הנושאים עליהם את הפרי, עם כל נחיצותם לגדול הפרי, נתעבו ונתגשמו ואבדו את טעמם. זהו חטא הארץ, שבעבורו נתקללה כשנתקלל גם האדם על חטאו. וכל פגם סופו לתקון. ע"כ מובטחים לנו בברור, שיבאו ימים שתשוב הבריאה לקדמותה, וטעם העץ יהיה כטעם הפרי, כי תשוב הארץ מחטאה, וארחות החיים המעשיים לא יהיו גורמים לחוץ בעד הנועם של האור האידיאלי, הנתמך בדרכו ע"י אמצעים הגונים, המחזיקים אותו ומוציאים אותו מן הכח אל הפועל. התשובה עצמה, המזרמת את הרוח הפנימי, אשר נטבע במצולות תהום של ההעדר והפך המגמה האידיאלית ע"י נתינת רוח לרוח הצדק, שנתן בתחלה במועקה, נתן עז. לרוח האידיאלי לחדור בתקפו גם בחלקי כל המכשירים הרבים, ומכולם יוטעם טעמו של הזיו המגמתי, ולא ישא עוד האדם חרפת העצלות בדרך החיים האמתיים.

טז. וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת הַמְּאֹר הַגְּדֹל לְמַמְשֶׁלֶת הַיּוֹם וְאֶת הַמְּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה וְאֶת הַכּוֹכָבִים:

המאורות הגדולים וגו': שנים נבראו, ונתמעטה הלבנה על שקטרגה ואמרה אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד:

ואת הכוכבים: על ידי שמיעט את הלבנה, הרבה צבאיה להפיס דעתה:

כ. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם שָׂרָץ נֶפֶשׂ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ עַל פְּנֵי רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם:

21. And God created the great sea monsters, and every living creature that crawls, with which the waters swarmed, according to their kind, and every winged fowl, according to its kind, and God saw that it was good.

22. And God blessed them, saying, "Be fruitful and multiply, and fill the waters of the seas, and let the fowl multiply upon the earth."

24. And God said, "Let the earth bring forth living creatures according to their kind, cattle and creeping things and the beasts of the earth according to their kind," and it was so.

And...blessed them: Because [people] decimate them and hunt them and eat them, they required a blessing; and the beasts also required a blessing, but because the serpent was destined to be cursed, He did not bless them, lest he [the serpent] be included. — [from Gen. Rabbah 11:3, Midrash Tadshe 1]

Source 8: Bereishit 2:5 and Rashi there

Now no tree of the field was yet on the earth, neither did any herb of the field yet grow, because the Lord God had not brought rain upon the earth, and there was no man to work the soil.

Because... not caused it to rain: Because there was no man to work the soil, and no one recognized the benefit of rain, but when man came and understood that they were essential to the world, he prayed for them, and they fell, and the trees and the herbs sprouted. — [from Chul. 60b]

Source 9: Bereishit 1:26

And God said, "Let us make man in our image, after our likeness, and they shall rule over the fish of the sea and over the fowl of the heaven and over the animals and over all the earth and over all the creeping things that creep upon the earth."

Let us make man: From here we learn the humility of the Holy One, blessed be He. Since man was created in the likeness of the angels, and they would envy him, He consulted them. And when He judges kings, He consults with His Heavenly household, for so we find regarding Ahab, that Micah said to him, ([I Kings 22:19](#)): "I saw the Lord seated on His throne, and all the host of heaven were standing by Him, on His right and on His left." Now do "left" or "right" apply to Him?! But rather, [the passage means that] these [angels] were standing on the right to defend, and these [angels] were standing on the left to prosecute. Likewise, ([Dan. 4:14](#)): "By the decree of the destructive angels is the matter, and by the word of the holy ones is the edict." Here too, He took counsel with His heavenly household. He said to them, "Among the heavenly beings, there are some in My likeness. If there are none in My likeness among the earthly beings, there will be envy among the creatures of the Creation." - [from Tanchuma, Shemoth 18; Gen. Rabbah 8:11, 14:13]

Let us make man: Even though they [the angels] did not assist Him in His creation, and there is an opportunity for the heretics to rebel (to misconstrue the plural as a basis for their heresies), Scripture did not hesitate to teach proper conduct and the trait of humility, that a great person should consult with and receive permission from a smaller one. Had it been written: "I shall make man," we would not have learned that He was speaking with His tribunal, but to Himself. And the refutation to the heretics is written alongside it [i. e., in the following verse:] "And God created (וַיִּבְרָא) and it does not say, "and they created (וַיִּבְרְאוּ)." - [from Gen. Rabbah 8:9]

כא. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּיִתִּים הַגְּדֹלִים וְאֶת כָּל נֹפֶשׁ הַחַיָּה | הַרְמֵשֹׁת אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמַּיִם לְמִינֵיהֶם וְאֶת כָּל עוֹף כְּנָף לְמִינֵהוּ וַיִּרְא אֱלֹהִים כִּי טוֹב:

כב. וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים לֵאמֹר פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת הַמַּיִם בַּיַּמִּים וְהַעוֹף יִרְבֶּה בָּאָרֶץ:

כד. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֹפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ בְּהֵמָה וְרֶמֶשׂ וְחַיְתוֹ אֶרֶץ לְמִינָהּ וַיְהִי כֵן:

ויברך אותם: לפי שמחסרים אותן וצדין מהם ואוכלין אותם הוצרכו לברכה. ואף החיות הוצרכו לברכה, אלא מפני הנחש שעתידי לקללה, לכך לא ברכו, שלא יהא הוא בכלל:

ה. וְכָל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרֵם יִהְיֶה בָּאָרֶץ וְכָל עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טָרֵם וַיִּצְמַח כִּי לֹא הִמְטִיר יְהוָה אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ וְאָדָם אִין לַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה:

כי לא המטיר: ומה טעם לא המטיר, לפי שאדם אין לעבוד את האדמה ואין מכיר בטובתם של גשמים, וכשבא אדם וידע שהם צורך לעולם התפלל עליהם וירדו, וצמחו האילנות והדשאים:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ וַיְרְדוּ בְדִגְתַּי הַיָּם וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל הָאָרֶץ וּבְכָל הַרְמֵשׁ הַרְמֵשׁ עַל הָאָרֶץ:

נעשה אדם: ענותנותו של הקב"ה למדנו מכאן, לפי שהאדם בדמות המלאכים ויתקנאו בו לפיכך נמלך בהם, וכשהוא דן את המלכים הוא נמלך בפמליא שלו, שכן מצינו באחאב שאמר לו מיכה (מלכים א' כב יט) ראיתי את ה' יושב על כסאו וכל צבא השמים עומד עליו מימינו ומשמאלו, וכי יש ימין ומשמאל לפניו, אלא אלו מימינים לזכות ואלו משמאלין לחובה. וכן (דניאל ד יד) בגזרת עירין פתגמא ובמאמר קדישין שאלתא, אף כאן בפמליא שלו נמלך ונטל רשות, אמר להם יש בעליונים כדמותי, אם אין בתחתונים כדמותי, הרי יש קנאה במעשה בראשית:

נעשה אדם: אף על פי שלא סיעוהו ביצירתו ויש מקום למינים לרדות, לא נמנע הכתוב מללמד דרך ארץ ומדת ענוה שיהא הגדול נמלך ונטל רשות מן הקטן. ואם כתב אעשה אדם לא למדנו שיהא מדבר עם בית דינו אלא עם עצמו, ותשובת המינים כתב בצדו ויברא א-להים את האדם, ולא כתב ויבראו: